

SZÓSZÉK – ÍRASZTALA – SZERTARTÁSOK

Nagy László

Igen és nem¹

„Ellenben ha igent mondotok, az legyen igen, ha pedig nemet, az legyen nem, minden további szó a gonosztól van.” (Mt 5,37)

Kedves Testvéreim!

Az ez évi egyetemes imahét központi gondolatát az indonéziai keresztények választották ki, és ők állították össze az egész heti, tulajdonképpen a nyolcnapi programot. A központi gondolat az 1Móz 16,20 verse: „A tiszta igazságot kövesd, hogy élhess, és birtokolhasd azt a földet, amelyet Istened, az Úr ad neked”, egy régebbi Károli Gáspár fordításban így olvasható: „Igazságot, igazságot kövesd, hogy élhess és örökségül bírhasd azt a földet, amelyet az Úr, a te Istened ad néked.” Egy római katolikus bibliafordítás szerint így hangzik ez a vers: „Egyes-egyedül az igazságra törekedj, hogy életben maradj s birtokold a földet, amelyet az Úr, a te Istened ad neked.”

Sokszor eszembe jut Henryk Sienkiewicz *Quo vadis?* című könyve, amely a *Történeti regény Nero császár korából* alcímet kapta. Még kora teológiai hallgató koromban olvastam, amikor behatóbban kezdtünk a kereszténységről tanulni, pontosan nem is emlékszem a könyv tartalmára, csak arra az elszántságra, amellyel a keresztények felvállalták hitüket, a Jézus ügye melletti elkötelezettségüket. Hiába volt Nero császár örült ténykedése, az evangélium melletti IGEN eloszlatta a félelmeket, és boldogan vállalták a kegyetlen halált is. Gondoljunk csak el, hogy szurokba mártott fákra és oszlopokra kötötték a keresztényeket, nem kí mélték sem felnőttest, sem gyermeket, s ezeket az oszlopokat meggyújtva világi-

¹ Elhangzott Marosvásárhelyen 2019. január 21-én.

tották ki a beteg császár kertjét. Hiába ígértek életet a tagadásért, csak egy szóba került volna az élet, a Krisztusba vetett hit és reménység erősebb volt a halálfélelemnél. A kimondott és vállalt igen egy életre szólt.

Első gondolataim ezek voltak, amikor az egyetemes imahét második napjára vállaltam a szolgálatot a Szent Imre római katolikus templomban, és meggyőződésem, hogy a hegyi beszédből ma felolvasott bibliai vers volt az alapja a keresztények bátor kiállításának.

Ugyanakkor a két fiúról szóló, ismert jézusi példázat is alapja lehetne a mai elmélkedésemnek (Mt 21,28–32), akiket apjuk arra kér, hogy segítsenek a szőlősben dolgozni. Az első rögtön igennel, a másik nemmel válaszol, de tudjuk, hogy az igenből nem, a nemből pedig igen lesz. Hogyan is viszonyulunk ehhez a kérdéshez?

Kedves Testvéreim, úgy érzem, hogy emberi természetünk egyik legnagyobb betegsége a közömbösség. Azért lehet, és azért van e világ ilyen helyzetben, amilyenben van, mert a közöny, a közömbösség eddig nem tapasztalt méretet öltött. Mit érdekel mások és a világ sorsa, talán még az enyém sem! Visszaköszön a káini felelőtlen válasz, amikor az Úr számonkéri Ábel hollétét: „Nem tudom! Hát őrizője vagyok én a testvéremnek?” (1Móz 4,9) Ezt a közömbösséget látom nagyon sok családban, amikor a meggondolatlan válaszok sokasága után a gyermekek apa, anya nélkül nőnek fel, az iskolákban, az egyházban, a társadalomban, egyszerűen abban a világban, amely körülvesz minket. Itt kell szólni csupán egy mondatban arról az épületről, amelyet építésekor a marosvásárhelyi Magyar Királyi Csaba Királyfi Honvéd Gyorsfegyvernemi Hadapródiskolának neveztek, majd a híres MOGYE alakult meg benne, és ahonnan a gyógyítók ezrei indultak el hivatásuk teljesítésére, de amelynek ma már a gyökereit is tagadják. Vetkőzzük le közömbösségünket, nemtörődömségünket, és vállaljuk a jézusi tanítás szellemében az igen vagy a nem kimondását.

Ha az ószövetségi történetekben kutatunk, minden bibliai könyv, mindenik próféta a választás lehetőségét kínálja fel hallgatóságának. Józsué, Mózes utódja, a sikemi országgyűlésen így szól az ő népéhez: „De ha nem tetszik nektek, hogy az Urat szolgáljátok, válasszátok ki még ma, hogy kit akartok szolgálni: akár azokat az isteneket, akiket atyáitok szolgáltak a folyamon túl, akár az emóriai isteneit, akiknek a földjén laktok. De én és az én házam népe az Urat szolgáljuk!” (Józs 24,15)

A Lk 9,62-ben ezt olvashatjuk: „Jézus pedig így felelt: Aki az eke szarvára teszi a kezét és hátratekint, nem alkalmas az Isten országára.”

Vagy idézhetném a Jelenések könyve 3,15–16. verseit is „Tudok cselekedeteidről, hogy nem vagy sem hideg, sem forró. Bárcsak hideg volnál, vagy forró! Így mivel langyos vagy, és sem forró, sem pedig hideg: kiköplek a számból.”

Az említett pár bibliai üzenet és tanítás is hangsúlyozza a jézusi tanításra való odafigyelést. Egy olyan emberi magatartást emel ki, amely által több és értékesebb lehet az ember, akit mi a teremtés koronájának nevezünk, de aki nagyon sokszor rácáfol életével, cselekedeteivel e magasztos megnevezésre. Újból megismétlem a jézusi tanítást és felhívást: a ti beszédedekben az igen legyen igen, a nem pedig nem. Érthető és világos üzenet!

Kedves Testvéreim, a Máté evangéliuma 5–7. részeit a hegyi beszéd néven ismerjük. Ezt a három részt nagyon sokan úgy is emlegetik, mint amelyekben megtaláljuk Jézus tanításainak summáját, de ez messze nem igaz, hiszen az egész Újszövetség egy bizonyágtévés Jézus és tanításai mellett. A Máté evangéliuma 5. része a boldogságmondásokkal kezdődik, majd megismerhetjük Jézus tanítását a tanítványság lényegéről és arról, hogy miként vélekedik a törvényről és annak betöltéséről.

A felolvasott bibliai versekben először is Jézus a régi törvényt idézi: ne esküdjetek hamisan, és adjátok meg az Úrnak, amit esküvel megfogadtatok. Ezt ma egyszerűen így mondjuk: ne hazudj! Sokszor hallom, hogy hazug világban élünk. A szónak nincs súlya, az ígéreteket számba sem vesszük. Szomorú hallani, hogy két úgynevezett barát találkát ad egymásnak a következő napra. Egyik sem megy el a megjelölt időben és helyre. Harmadnap találkoznak, mintha mi sem történt volna, nem kérik számon egymáson a távolmaradást, folytatják hamis és álbarátóságukat. Hazudunk az embertársnak, de nagyon szomorú, Testvéreim, hogy Istennek is megpróbálunk hazudni. Elfelejtjük, hogy Istennek nem lehet hazudni, csak önmagunkat csapjuk be a hazug szavak által, mert Jézus azt mondja, hogy a hajad számai is számon vannak tartva nála, nagyon jól ismer ő téged.

Nem úgy van, mint az egyszerű kis történetben, amely szerint egy egyetem híres történelemprofesszora záróvizsgán dolgozatot írat a diákokkal. Amikor az idő lejárt, a professzor kérette a dolgozatokat. Elégedetten nézte végig, amíg 250 diák előtte elsétált és az asztalra rendre lerakták dolgozataikat, amikből nagy halmozatot rakott össze. Egyszer csak arra figyelt fel, hogy egy diák még padjában ír. Megszólította, de az rá se figyelt. Eltelt öt perc, tíz perc, a tanár mind dühösebb lett, és elhatározta, hogy megleckézteti a diákot, amikor az dolgozatát beadja. Nem fogadja el, összetépi. Egyszer csak a diák elkészült, és odament az asztalhoz, kezében a dolgozattal. A tanár kifakadt a diák szemtelenségén. Amikor a rázúdított szavakat a diák meghallgatta, azt kérdezte: Van önnek fogalma, hogy kivel beszél? Halvány fogalmam sincs és nem is érdekel, fakadt ki a professzor. A

diák hirtelen a dolgozatát a nagy halmaz dolgozat közé csúsztatta, majd kísétált a teremből.

Testvéreim, hitünk szerint Isten számon tartja, és gondját viseli gyermekeinek. Elfogadja hálaadó és kérő imádságunkat, de tudnunk kell azt, hogy nem Istennek van szüksége a mi imádságunkra, hanem neked, nekem, gyarló, vétkező, gondjaimban vergődő embernek. Jézus tanítása egyértelmű, világos: egyáltalán ne esküdjetek. Akkor miért gyakoroljuk az esküt? Egy ismerősöm tanúnak hívott egy közjegyzőhöz. A közjegyző unottan elém tett egy Bibliát, látszott rajta, hogy csak testileg van jelen, automatikus a mozdulata, és felszólított, hogy kezemet a Bibliára téve tegyek esküt, hogy igazat mondok. Hiába mondtam, hogy lelkész vagyok és ismerem vallomásom súlyát, és nem szeretnék komolytalanul viselkedni, vagy épp mi lenne, ha ateista lennék, és tagadnám a Biblia jelentőségét, hajthatatlan maradt és azt mondta, hogy akkor nem készíti el az iratokat. Ismerősöm könyörgően nézett rám, mert neki fontos volt az aznapi kiállított irat. Megtettem, pedig tudtam, hogy véleményem teljesen más erről. Hamis volt az én esküvésem?

Miért van szükség mégis az esküre? Kérdezzük újból és újból. Miért kell esküt tenni konfirmáláskor, házasságkötéskor, miért tesz esküt az orvos, gyógyszerész, lelkész, pap?

Nagyon sokan az eskü pillanatában is tudják, hogy rövid időn belül megszegik azt! De van, akinek nagyon fontos, eskü nélkül el sem képzelet életét, munkáját!

Jézus kijelentése határozott: nincs latolgatás és közöny, hanem igen a jóra és nem a rosszra. Igen az Isten- és emberszolgálatra, és nem a rombolásra.

Nagyon sokszor elmondtam a templomban, és a gyermekeknek is mindig megtanítom a népi bölcsességet, amelyet megtanultam és gyakorolok. Már van, aki mosolyog a történeten. Azt tanultam, hogy a küszöbre nem lépünk, és azon soha sem állodgálunk. A küszöböt átlépjük. Vagy kint, vagy bent. Igen vagy nem. Ahogy az Eutikhosz történetében is olvashatjuk, aki az ablakban ülve Pál apostolt hallgatta, a kinti és a benti eseményeket figyelve elaludt, és kiesett az ablakon. Vagy kint, vagy bent, újból mondhatjuk. „Egy szolga sem szolgálhat két úrnak, mert vagy az egyiket gyűlöli, és a másikat szereti, vagy az egyikhez ragaszkodik, és a másikat megveti. Nem szolgálhattok Istennek és a mammonnak.” (Lk 16,13) A ti beszédetek legyen igen-igen, vagy nem-nem – mondhatjuk egy másik bibliafordítás szerint.

Kedves Testvéreim, az egyetemes imahét második napjának üzenete és tanítása ezt sugallta számomra, így érintett meg engem, és remélem, titeket is. Buzdítlak arra, hogy gyertek, és legyünk együtt az imahét alkalmain, istentisztelete-

inken, a miséken, nyissuk meg szívünket és lelkünket az igazság befogadására és kimondására, hogy életünk sok gyümölcsöt teremjen Isten dicsőségére.

Egy templom homlokzatára, a bejárati ajtó fölé a lelkész egy hatalmas nagy vászonra, nagy betűkkel ezt írta föl: „Vasárnap is nyitva!”

Isten minden nap vár, éljünk a találkozás lehetőségével. Ámen.